

[Vilhelm Rasmussen.]

sammen mere Hartkorn end alle de danske Husmænd tilsammen. De danske Gaardmænd har af det samlede danske Hartkorn ca. $\frac{6}{8}$. Skal vi ikke tage det meget nøje, kan vi sige, at Husmændene har $\frac{1}{8}$ og Godsejerne $\frac{1}{8}$. Men Husmændene arbejder saa godt i deres Bedrifter, at Husmandens gennemsnitlige skattepligtige Indtægt for 1929 har været ca. Halvdelen af en Gaardmands, skønt Gaardmanden har 6 Gange saa meget Hartkorn i Gennemsnit.

Men endnu mere interessant er det at se, at disse samme Landbrugere i 1929 er i Besiddelse af en meget stor Formue, saaledes at dersom man kan regne med en meget beskednen Formueafkastning, forsvinder næsten hele Driftsindtægten for Landbrugernes Vedkommende. Af de ca. 2 000 Godsejere havde 1 314 tilsammen omtrent 396 Mill. Kr. Formue, det giver ca. 300 000 Kr. pr. Mand. Nu er det jo klart nok, at det er ikke Pengeformue alt sammen, det ved jeg meget godt, det er ogsaa Formue i andre Formueværdier. Men det er dog ogsaa Formue, de ejer, og med en meget beskednen Formuerente er man for denne Halvdel godt og vel af Godsejerne oppe paa omtrent hele den Driftsindtægt, af hvilken der er betalt Skat. For Gaardmændenes Vedkommende forholder det sig saadan, at omtrent 57 000 har haft en samlet Formue paa 1 703,3 Mill. Kr., hvad der giver en gennemsnitlig Formue paa ca. 30 000 Kr. Det er dog i høj Grad forbløffende, da en stor Del af denne Formue virkelig er Pengeformue, at man saa har en skattepligtig Indtægt for det danske Gaardmandsbrug paa 1 895 Kr. Det er endnu meget mere forbløffende, naar man ser paa, hvordan de pengelønnede Arbejderes Indtægt ligger samtidig. Medhjælperne i Haandværk og Industri havde i 1929 2 414 Kr. eller omregnet knap 1 400 Kr., og Medhjælperne i Handel — det er jo Arbejdere i det væsentlige — havde 2 596 eller omregnet 1 500 Kr. Det vil ogsaa sige, at de besiddelsesløse Arbejdere i Haandværk og Industri og i Handel er nær ved at have lige saa stor Indtægt som de, der sidder med $\frac{6}{8}$ af Danmarks Hartkorn.

Hvis det nu forholdt sig saadan, at Aaret 1929 var et daarligt Landbrugsaar, var det endda til at forstaa. Men Pressen har — det har jeg ogsaa set i konservative Blade som „Nationaltidende“ — netop fremhævet 1929 som et godt Aar for det danske Landbrug.

For 1928 opgives der paa Grundlag af det landøkonomiske Driftsbureaus Beregninger et Nettoudbytte paa 144 Kr. pr. Hektar. Men hvad har Gaardmanden svaret Skat

af for Driftsaaret 1928? Han har svaret Skat af 2 900 Kr. eller omregnet 1 650 Kr. Altsaa det Aar, som de regnskabsførendes Regnskaber kalder et daarligt Aar i Nettoudbytte, er et relativt godt Aar i skattepligtig Indtægt, og omvendt, det Aar, der med Hensyn til Nettoudbytte maa siges at være et særdeles godt Aar, med 144 Kr. netto pr. Hektar, er efter Statistikken for den skattepligtige Indtægt at dømme et daarligt Aar, med 1 650 Kr. i Aarsindtægt.

Jeg kunde gennemgaa Aar for Aar og vise paa tilsvarende Maade, hvor urimeligt det er. For 1920 f. Eks. faar man Nettotallet 33 Kr. pr. Hektar, og i omregnet Beløb var det danske Gaardmandsbrugs Indtægt 1 800 Kr. Aaret forud, 1919, giver ved regnskabsmæssig Behandling en Nettofortjeneste paa 236 Kr. pr. Hektar, men det giver 2 195 Kr., altsaa ikke saa forfærdelig meget mere i skattepligtig Indtægt. Og Aaret forud igen, altsaa Driftsaaret 1918, opgives at have givet en Nettofortjeneste paa 281 Kr. pr. Hektar, og den gennemsnitlige skattepligtige Indtægt laa ikke højere end 2 420 Kr. Ærede Medlemmer kan af disse beskedne Tal se, at som Helhed taget har danske Gaardmandsbrug, som sidder med $\frac{6}{8}$ af dansk Hartkorn, under Krigen og efter Krigen; fra 1915 til 1929, givet særdeles smaa Indtægter i de Aar, der efter den sagkyndige Landmand, det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksens Udtalelser var saa glimrende Aar, at man aldrig har drømt om at skulle opleve saadanne Aar. Det kan dog ikke være andet end, at mange Samfundslag i Øjeblikket spørger sig selv: Naar der er betalt Skat af saa smaa Indtægter, svarer det saa virkelig til de rigtige Indtægter, eller har man ikke paa en eller anden Maade taget fejl og kunnet lægge til Side ikke saa smaa Beløb, ligesom andre Samfundsborgere maa gøre for at have noget i Reserve til vanskelige Tider? Og her vil jeg gerne gøre opmærksom paa, at man ikke fra Vestres Side har vist nogen særlig Bevaagenhed overfor Samfundets arbejdsløse. Nej, overfor Arbejderstanden siger man bestandig, at den, saa vidt det er gørligt, maa klare Sagerne selv, og den yder jo ogsaa svimlende Beløb til sin Selvforsikring. Der er ikke nogen Arbejder, der med Penge i Sparekassen gaar hen og faar en eller anden samfundsmæssig Hjælp. Derfor er det ikke underligt, at man spørger: Mon der ikke i visse Kredse indenfor det danske Landbrug er Ressourcer, som man ikke selv er helt paa det rene med? Det vilde jeg for mit Vedkommende være glad over,